

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СОЛОВЙОВА ОЛЬГА ВАЛЕНТИНІВНА

СТАНОВЛЕННЯ ОЦІННОЇ СЕМАНТИКИ
У ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

МОНОГРАФІЯ

ЧЕРНІВЦІ

Мехнограф

2026

УДК 811.11'01'373:81'42

ББК 81.432.1-2

С76

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського
національного університету імені Івана Франка
(протокол № 14/9 від 30 вересня 2026 року)*

Науковий консультант доктор філологічних наук, професор **Єсипенко Н.Г.**

Рецензенти:

Приходько Г. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету

Бялик В. Д., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри лінгвістики і перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Татаровська О. В., доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Львівського національного університету імені Івана Франка

Мельничук О. Д., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри романо-германської філології ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Становлення оцінної семантики у давньоанглійській мові : монографія /
С76 Соловйова О. В. Чернівці : Технодрук, 2026. 312 с.
ISBN 978-617-8034-59-7

У монографії представлено інтегративну когнітивно-діахронну та корпусно-дискурсивну модель становлення оцінної семантики давньоанглійського прикметника VII–XI ст. з опертям на теорію базових цінностей Ш. Шварца. Реконструйовано семантичні траєкторії оцінних прикметників від протоіндоевропейських коренів до значень, засвідчених у давньоанглійських текстах, визначено когнітивні механізми формування оцінних значень. Здійснено корпусну верифікацію реалізації ціннісних концептів у чотирьох жанрових регістрах давньоанглійського дискурсу, запропоновано аксіосеміотричну карту як інструмент візуалізації ціннісного простору мертвої мови.

Для наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів, усіх тих, хто цікавиться проблемами історичної семантики, когнітивної лінгвістики, аксіологічної лінгвістики та діахронної германістики.

УДК 811.11'01'373:81'42
ББК 81.432.1-2

ISBN 978-617-8034-59-7

© Соловйова О.В., 2026
© ПБКФ «Технодрук», 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	6
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІННОСТІ ТА ДІАХРОННОЇ КОНЦЕПТОЛОГІЇ	14
1.1. Оцінність як когнітивно-аксіологічний параметр: теоретичне обґрунтування	14
1.1.1. Розмежування понять оцінка та оцінність	14
1.1.2. Витоки наукового осмислення оцінності	16
1.1.3. Когнітивна та прагматична природа оцінки: раціональний та емоційний аспекти	19
1.1.4. Оцінність як параметр, а не категорія, концепт чи домен	24
1.1.5. Терміносистема діяхронно-концептуальної моделі оцінності	27
1.2. Ціннісна детермінація оцінних смислів за моделлю Ш. Шварца ...	30
1.2.1. Ціннісні концепти за Ш. Шварцом як лінгвістичні об'єкти та їхня дихотомічність	31
1.2.2. Обґрунтування застосовності моделі Ш. Шварца до історичного мовного матеріалу	42
1.3. Когнітивні механізми діяхронного розвитку оцінних значень	48
1.3.1. Тілесно зумовлене пізнання та концептуальна метафора як джерело оцінних значень	48
1.3.2. Діяхронна семантика оцінності: від перцепції до моральної оцінки	52
1.3.3. Лінгвістична реконструкція оцінних значень у індоевропейській перспективі	54
1.3.4. Специфіка давньоанглійської мовної системи VII–XI ст. у контексті вираження оцінки	57
1.4. Методологічна рамка дослідження: теоретична модель та емпірична верифікація	60
1.4.1. Принципи формування та обмеження дослідницького корпусу	61
1.4.2. Семіометрична рамка: обґрунтування, обмеження, адаптація	63
1.4.3. Інтеграція компонентів від корпусу через семіометрію до моделі	67
Висновки до розділу 1	69
РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ	72
2.1. Загальні методологічні принципи дослідження когнітивно- аксіологічного параметру оцінності в давньоанглійській мові	72
2.2. Якісний та квантитативний аналіз у дослідженні аксіоконцепту ...	74
2.3. Джерела та матеріал дослідження	77

2.3.1. Лексикографічні джерела	77
2.3.2. Етимологічні та порівняльно-історичні джерела	78
2.3.3. Корпус давньоанглійських текстів	79
2.4. Етапи дослідження та визначення обсягу вибірки	83
2.5. Методи аналізу аксіологічного потенціалу прикметника	86
2.6. Метод реконструкції векторів семантичного розвитку	89
2.7. Метод проєкції аксіологічного потенціалу на ціннісну модель Ш. Шварца	90
2.8. Метод корпусної верифікації: аксіологічна колокація	91
2.9. Статистичні методи дослідження	94
Висновки до розділу 2	99

РОЗДІЛ 3. ТРАЄКТОРІЇ СЕМАНТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИХ ОЦІННИХ ПРИКМЕТНИКІВ 102

3.1. Вибір оцінних прикметників для дослідження траєкторії семантичного розвитку	102
3.2. Протоіндоєвропейські семантичні домени як джерела оцінної лексики	110
3.2.1. Фізично-просторовий домен: тілесний досвід як основа моральних концептів	116
3.2.2. Сенсорно-перцептивний домен: від тілесного відчуття до моральної оцінки	122
3.2.3. Когнітивно-епістемічний домен: від знання до моральної оцінки	129
3.2.4. Емоційно-афективний домен: від емоційного стану до моральної оцінки	135
3.2.5. Соціально-функціональний домен: від соціальної взаємодії до моральної оцінки	141
3.2.6. Онтологічний домен: буття як джерело істини та моральної оцінки	147
3.2.7. Звуковий домен (ономатопея): від звуконаслідування до моральної оцінки	150
3.2.8. Фізіологічний домен: від тілесних виділень до моральної скверни	154
3.2.9. Сексуально-соціальний домен: від сексуальної поведінки до моральної оцінки	157
3.2.10. Статистично верифікована репрезентація domenів	159
3.3. Вектори семантичного розвитку оцінних прикметників у давньоанглійському періоді	167
3.3.1. Вектор 1: Конкретне → Абстрактне (концептуальна метафора)	169
3.3.2. Вектор 2: Перцептивне → Когнітивне → Оцінне	173
3.3.3. Вектор 3: Сенсорне → Естетичне → Моральне (калокагатія)	176
3.3.4. Вектор 4: Емоційне → Оцінне (афективна метафоризація) ...	180

3.3.5. Вектор 5: Соціальне → Моральне (соціальна метафоризація)	183
3.3.6. Вектор 6: Буття → Істина (онтологічна метафоризація)	185
3.3.7. Вектор 7: Тілесне → Моральне (соматична метафоризація) ..	187
Висновки до розділу 3	190

РОЗДІЛ 4. КОРПУСНА ВЕРИФІКАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ШВАРЦА В ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИХ ОЦІННИХ ПРИКМЕТНИКАХ 193

4.1. Корпус уживань: загальний розподіл та жанрова стратифікація	193
4.1.1. Розподіл уживань за позитивними і негативними прикметниками	194
4.1.2. Розподіл за тематичними доменами і жанрова стратифікація	197
4.2. Методика виведення цінностей Шварца з корпусних прикладів ...	200
4.2.1. Послідовність діагностичних кроків	201
4.2.2. Діагностичні маркери для кожної цінності Шварца	202
4.3. Аналіз типів співвіднесення корпусних реалізацій зі словником ...	208
4.3.1. Підтверджені словникові цінності	209
4.3.2. Додаткові й контекстнозумовлені ціннісні сегменти у давніоанглійському дискурсі	215
4.3.3. Варіативність словникових та корпусних цінностей	217
4.4. Жанрова варіативність у реалізації цінностей	221
4.4.1. Домінантні цінності в кожному жанрі	221
4.4.2. Поведінка аксіодетермінант у різних жанрах	227
4.4.3. Ціннісні «несумісності» між жанрами	232
4.4.4. Узагальнення жанрових розбіжностей	234
4.5. Аксіосеміотричні моделі оцінності	235
4.5.1. Спільна поліжанрова модель оцінності	235
4.5.2. Аксіологічний профіль релігійних жанрів	237
4.5.3. Аксіологічний профіль героїчних текстів	239
4.5.4. Аксіологічний профіль естетико-космологічних текстів	242
4.5.5. Аксіологічний профіль гномічних текстів	244
4.6. Когнітивно-жанрова модель оцінності: реалізація векторів семантичного розвитку в жанрових регістрах	247
4.6.1. Емпірична база та процедура аналізу	248
4.6.2. Жанрова селекція векторів	249
4.6.3. Стійкість аксіологічних асиметрій векторів: структурно- валентні та жанрово-модульовані вектори	253
Висновки до розділу 4	258

ВИСНОВКИ	261
СПИСОК ДЖЕРЕЛ	265
ДОДАТКИ	285

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Ціннісні концепти за моделлю Ш. Шварца

ACH	– Досягнення (Achievement)
BEN	– Доброзичливість (Benevolence)
CONF	– Конформність (Conformity)
HED	– Гедонізм (Hedonism)
POW	– Влада (Power)
SEC	– Безпека (Security)
S-D	– Самостійність (Self-Direction)
STIM	– Стимуляція (Stimulation)
TRAD	– Традиція (Tradition)
UNIV	– Універсалізм (Universalism)
Цінність⁻	– негативний полюс відповідного ціннісного концепту (напр., POW⁻ як протилежність POW)

Хронологічні шари мови

ІЄ	– індоєвропейський
ПЄ	– протоіндоєвропейський
ПГ/ PrGerm	– протогерманський
ДА/ OE	– давньоанглійський

Полярність оцінки

[-]	– негативний полюс оцінки
------------	---------------------------

Корпуси та лексикографічні джерела

DOEC	– Dictionary of Old English Corpus (Університет Торонто)
DOE	– Dictionary of Old English: A to Le (Університет Торонто)
ASPR	– Anglo-Saxon Poetic Records
EETS	– Early English Text Society
ECHOE	– Electronic Corpus of Anonymous Homilies in Old English

Семіометричні осі (за Л. Лебартом)

Devoir/Plaisir – *Обов'язок / Насолода* – вісь опозиції макросфер Збереження ↔
Відкритість до змін

Esprit/Matière – *Дух / Матерія* – вісь опозиції макросфер Самовідданість
↔ Самозвеличення

Когнітивні вектори семантичного розвитку оцінних значень

B1 – Конкретне → Абстрактне (концептуальна метафора)

B2 – (Перцептивне →) Когнітивне → Оцінне

B3 – Сенсорне → Естетичне → Моральне

B4 – Емоційне → Оцінне

B5 – Соціальне → Моральне

B6 – Буття → Істина

B7 – Тілесне → Моральне

Статистичні позначення

χ^2 – критерій χ^2 Пірсона

V – коефіцієнт V Крамера

p – рівень статистичної значущості (p-value)

OR – співвідношення шансів (odds ratio) у точному тесті Фішера

df – число ступенів вільності (degrees of freedom)

z – стандартизований скоригований залишок Хабермана

n – кількість одиниць / спостережень у вибірці

n.s. – статистично незначущий результат (non-significant)

******* – $p < 0,001$ – високозначуща асоціація

****** – $p < 0,01$ – суттєва асоціація

***** – $p < 0,05$ – значуща асоціація

ВСТУП

Вивчення оцінної лексики в давньоанглійській мові крізь призму когнітивно-аксіологічної парадигми пізнання полягає в розкритті механізмів становлення ціннісних значень і їхньої вербалізації в системі мови раннього англосаксонського періоду VII–XI ст. Актуальність наукової проблеми зумовлена потребою діахронної реконструкції оцінних смислів мертвої мови, локалізованих у корпусі давньоанглійських поетичних і прозових текстів та актуалізованих у дискурсі різних жанрових реєстрів через застосування корпусно-статистичного аналізу емпіричних мовних даних.

Мета пропонованого дослідження – розкрити проблематику становлення оцінної семантики давньоанглійських прикметників у когнітивно-діахронній та корпусно-дискурсивній аспектах з оперттям на ціннісну модель Ш. Шварца. Об'єктом дослідження є оцінність як когнітивно-аксіологічний параметр давньоанглійської мови, а предметом – система прикметників позитивної і негативної оцінки, їхня етимологія, механізми актуалізації цінностей за моделлю Ш. Шварца та жанрова варіативність їхньої реалізації в релігійному, героїчному, естетико-космологічному та гномічному дискурсах.

Матеріалом дослідження слугували оцінні прикметники давньоанглійської мови з авторитетних історичних словників (*An Anglo-Saxon Dictionary* Дж. Босворта і Т. Н. Толлера, *A Concise Anglo-Saxon Dictionary* Дж. Р. Кларка Голла, *Dictionary of Old English: A to Le* Університету Торонто) та їхні контексти вживання (2 953 контекстів: 2 489 (84,3%) – позитивний підкорпус; 464 (15,7%) – негативний) в авторському корпусі обсягом близько 317 тисяч словоформ, сформованому як контрольована підмножина *Dictionary of Old English Corpus* (DOEC) з чотирма жанровими підкорпусами: світської поезії (Беовульф, елегії, гномічна поезія, загадки за виданням *Anglo-Saxon Poetic Records*), релігійної поезії (біблійні парафрази, агіографія, літургійна поезія за ASPR), релігійної прози (підкорпус *Electronic Corpus of Anonymous*

Homilies in Old English, ECHOE) та світської прози (Орозій Альфреда, Англо-саксонська хроніка, законодавчі й медичні тексти за виданнями EETS).

Когнітивно-аксіологічну парадигму обрано для діяхронно-концептуального опису становлення оцінних значень і системного вивчення вербалізації та актуалізації оцінності в давньоанглійській мові. Дослідницьку увагу зосереджено на чотирьох проблемних аспектах: реконструкції протоіндоєвропейського й протогерманського етимологічних шарів оцінної лексики, моделюванні когнітивних векторів семантичного розвитку, корпусній параметризації аксіологічних реалізацій та потенціалі оцінних прикметників у жанрових регістрах давньоанглійського дискурсу.

Методологія дослідження ґрунтується на загальних положеннях когнітивної семантики (Дж. Лакофф, М. Джонсон, Р. Ленекер, Е. Світсер, З. Кьовечеш, Дж. Грейді, Н. Г. Єсипенко, О.С. Колесник), аксіологічної лінгвістики (Т. Кшешовський, А. Вежбицька, Т. А. Космеда, О. Л. Бессонова, Г. І. Приходько, Ж. В. Краснобаєва-Чорна), діяхронної концептології та теорії семантичних змін (Е. Трауготт, П. Кох, А. Бланк, Дж. М. Вільямс), теорії базових цінностей (Ш. Шварц, В. Понізовський), історичної германістики й давньоанглійських студій (Л. Локетт, К. Фелл, П. Вормалд, Дж. К. Рассел, Ф. К. Робінсон, К. О'Браєн О'Кіф, С. Поллінгтон, В. В. Левицький), апробованих методологіях корпусної лінгвістики (А. Штефановіч, С. Грайс, Д. Байбер, Дж. Сінклер, Т. МакЕнері), статистичної семіометрії (Л. Лебарт, Ж.-П. Бензекрі, Е. Брюне) та концептуалістики мертвих мов (Е. Бенвеніст). Статистичний аналіз отриманих мовних фактів уможливив з'ясування закономірностей і тенденцій вербалізації оцінних значень у лінгвосистемі давньоанглійського корпусу й дискурсу з метою їх проєкції для забезпечення об'єктивного моделювання становлення оцінної семантики.

Досягнення мети передбачає поетапне залучення новітньої наукової методики опрацювання історичних мовних даних. Задіяно та синтезовано аналітикон різних лінгвістичних методів: від компонентного, етимологічного,

дистрибутивного, статистичного аналізів до концептуального, корпусного, дискурсивного, контент-аналізу. Застосовано методики та прийоми виокремлення ключових аксіодетермінант, побудови аксіологічних колокаційних профілів, реконструкції когнітивних векторів семантичного розвитку, тематичного й жанрового моделювання, аксіосеміотричного аналізу.

Апробована методика корпусно-базованих аксіологічних профілів аксіодетермінант особливо актуальна для вивчення потенціалу значення давньоанглійського оцінного прикметника, його жанрового вжитку та пропонує деталізований аналіз взаємозв'язків між дистрибутивними властивостями та ціннісними преференціями лексичних одиниць. Підсумком аксіологічної профілізації прикметників є моделювання когнітивно-жанрової моделі оцінності як складного динамічного концептуального конструкта, фіксованого в часі та просторі, що відображає потенціал значення давньоанглійських оцінних прикметників та визначає механізми їх актуалізації. Таке моделювання когнітивно-жанрової моделі оцінності (від етимологічного джерела через концептуальний вектор до жанрово-дискурсивної реалізації) пропонує об'єктивний погляд на семантичні зв'язки, сформовані за участю оцінних прикметників, та, як наслідок, переосмислення окремих механізмів аксіологічного становлення.

Пропоноване дослідження розглядає моделювання становлення оцінної семантики давньоанглійського прикметника з урахуванням триангуляції: етимологія – корпус – дискурс. З огляду на це, праця складається з чотирьох розділів, у кожному з яких задіяно алгоритм когнітивно-діахронної лінгвістики зі статистичними підрахунками та описами наукових моделей і фактів.

Перший розділ дисертації присвячено вивченню оцінності з когнітивно-аксіологічної перспективи. Здійснено спробу визначити статус оцінності в концептуальній системі давньоанглійської мови, зокрема, простежити, як

ціннісні концепти інтегруються в мовну картину світу англосаксів. Подано огляд аксіологічних теорій, які поступово еволюціонували в розумінні оцінного значення від структуралізму до когнітивної семантики. Визначено вплив тілесно зумовленого пізнання та масивних корпусних даних на вивчення ціннісних репрезентацій, що започаткувало когнітивно-аксіологічну парадигму сучасної історичної семантики. На основі переосмисленого трактування оцінності як когнітивно-аксіологічного параметра (за Т. Кшешовським) окреслено модель системного опису ціннісних концептів, у якій їх позиціонують як одиниці лексико-культурного континууму. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади інтегративної моделі діахронного становлення оцінних значень через триангуляцію когніції, корпусу та дискурсу. Описано методику побудови аксіологічних профілів як оптимальну для дослідження потенціалу значення оцінних прикметників давньоанглійської мови. Запропоновано адаптацію моделі базових цінностей Ш. Шварца до історичного матеріалу через запровадження внутрішньої біполярної шкали для кожного ціннісного концепту.

У **другому розділі** представлено результати корпусного формування дослідницької бази та опрацювання методичного апарату. На основі контрольованої підмножини *Dictionary of Old English Corpus* досліджено ключові параметри жанрової стратифікації давньоанглійського матеріалу. Детально проаналізовано частотні характеристики аксіодетермінант у чотирьох жанрових підкорпусах – релігійному, героїчному, естетико-космологічному та гномічному, що відповідають різним регістрам давньоанглійського дискурсу. Враховано різні частотні параметри, застосовано елементи описової статистики (тест Фішера, χ^2 Пірсона, стандартизовані залишки Хабермана, V Крамера) для аналізу аксіологічної варіативності. Корпусно-діахронний підхід забезпечує практичне розуміння функціонування оцінних прикметників у реальних історичних контекстах, надає дослідженню валідності та об'єктивності. У практичній частині розділу

адаптовано семіометричний метод Л. Лебарта до давньоанглійського корпусу, внаслідок чого розроблено аксіосеміометричну карту з осями *Devoir/Plaisir* і *Esprit/Matière*, яка завдяки своїй деталізації унаочнює становлення оцінної семантики мертвої мови.

Третій розділ присвячено аналізу семантичних траєкторій становлення оцінних прикметників від протоіндоєвропейських коренів до значень, зафіксованих у давньоанглійських текстах VII–XI ст. Матеріалом дослідження слугують 99 оцінних прикметників із верифікованою етимологією (зі 113 у вибірці), що репрезентують ключові ціннісні концепти героїчного, християнського та універсального аксіологічних шарів, їхню роль у художньо-епічній літературі англосаксонського періоду. Проаналізовано когнітивні механізми формування оцінних значень – концептуальну метафору, метонімію, синестезію, оноματοпейчний символізм, образно-схемну проєкцію. Важливим аспектом розділу є реконструкція тричленної хронологічної стратифікації оцінних значень (протоіндоєвропейський, протогерманський, давньоанглійський шари), встановлення ролі християнізації в суб'єктивації другого порядку. На основі статистичних критеріїв виявлено дев'ять джерельних семантичних доменів (фізично-просторовий, сенсорно-перцептивний, когнітивно-епістемічний, емоційно-афективний, соціально-функціональний, онтологічний, звуковий, фізіологічний, сексуально-соціальний) та сім когнітивних векторів семантичного розвитку оцінних значень, визначено роль оцінних прикметників різних доменів у формуванні аксіологічного змісту та структури давньоанглійського тексту.

У **четвертому розділі** здійснено корпусну верифікацію реалізації ціннісних концептів моделі Ш. Шварца в давньоанглійських оцінних прикметниках на матеріалі 2 953 контекстів уживання 76 аксіодетермінант. Розроблено діагностичну процедуру виведення цінностей із корпусних прикладів (траєктор → тематичний домен → колокати). Виявлено чотири жанрові аксіологічні профілі (релігійний, героїчний, естетико-космологічний,

гномічний), що формують когнітивно-жанрову модель оцінності давньоанглійської мови. Підтверджено гіпотезу про функціонування жанрового реєстру не лише як аксіологічного фільтра, але й як селектора когнітивних механізмів концептуалізації. Виявлено принципову дихотомію структурно-валентних і жанрово-модульованих векторів семантичного розвитку, яка раніше не була описана в дослідженнях оцінної семантики. Переосмислено концепт аксіологічного дрейфу як дискурсивного, а не лексико-семантичного явища.

У **Висновках** підсумовано запропоновану діахронно-концептуальну модель оцінності, вимірну модель становлення оцінних значень давньоанглійського прикметника, вказано на її теоретичну та прикладну цінність та окреслено перспективи комплексного вивчення аксіології історичних мов індоєвропейського ареалу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЦІННОСТІ ТА ДІАХРОННОЇ КОНЦЕПТОЛОГІЇ

1.1. Оцінність як когнітивно-аксіологічний параметр: теоретичне обґрунтування

Визначення теоретичного статусу оцінності є ключовим для архітектоніки діяхронно-концептуальної моделі. В історії лінгвістики оцінність витлумачують як семантичну категорію [105], дискурсну систему [153], прагматичний феномен [12], комунікативну категорію [25] та когнітивний параметр [126]. Кожне з цих трактувань висвітлює окремий аспект явища, але жодне не забезпечує рамки, здатної поєднати етимологічний (діяхронний), ціннісний (аксіологічний) і дискурсний (корпусний) рівні аналізу.

1.1.1. Розмежування понять «оцінка» та «оцінність»

У лінгвістичній літературі терміни «оцінка» та «оцінність» нерідко вживаються як синоніми, хоча позначають різні аспекти ціннісного ставлення людини до дійсності. Так, Г. М. Удовіченко визначає «оцінність (або оцінку)» як «передання лексичними засобами позитивного і негативного ставлення до відповідного предмета, явища» [34, с. 302], цілком ототожнюючи обидва поняття. Утім, в аксіологічній лінгвістиці поступово сформувалося чітке розмежування цих термінів, яке ми беремо за основу дослідження.

Оцінку трактують як акт свідомості: суб'єкт зіставляє властивості об'єкта з власною системою цінностей і формує позитивне, негативне чи нейтральне ставлення. Т. А. Космеда визначає оцінку як «таку думку про предмет, яка виражає його характеристику з огляду на категорії цінності» [12, с. 7], увиразнюючи процесуальний і когнітивний характер: оцінка є внутрішнім ментальним актом, що передуює мовній фіксації. Д. С. Кривенченко